

NORGES SKØYTEFORBUND

NSF Anleggspolitisk dokument 2019 - 2021

NORGES SKØYTEFORBUND **ANLEGGSPOLITISK DOKUMENT** **2019 – 2021**

1. ORGANISASJON

- a) Norges Skøyteforbund (NSF) er organisert som eget særforbund innenfor Norges Idrettsforbund (NIF) og er derfor underlagt moderorganisasjonens lover og regler. Skøyteforbundet har per i dag 100 aktive klubber/lag/foreninger over hele landet organisert gjennom 13 kretser, og har i følge idrettsregistreringen 2018 ca 8000 medlemmer.
- b) NSF har et eget anleggsutvalg. Utvalget rapporterer til styret i NSF, og har følgende mandat:
- ✓ **NSF Anleggsutvalg skal være en synlig ressursgruppe Utvalget skal:**
 - Innhente og ajourføre status på anleggsprosjekter for ulike skøyteaktiviteter (blir oppdatert løpende på NSF heimesider under «anlegg»).
 - Gjennomføre et anleggsseminar i tingperioden
 - Være støttespillere og rådgivere for lokale initiativtakere til skøyteanlegg
 - Inneha oppdatert kjennskap til formelle prosesser for støtte til skøyteanlegg
 - Samarbeide med andre isidretter med sikte på anleggsutvikling
- c) NSF anleggsutvalg har i perioden 2017-2019 følgende sammensetning:
- Frode Bøhm (leder), Bjørn Thømt, Nils Harald Brattgjerd, Nils Einar Aas
 - Generalsekretær Halvor Lauvstad representerer NSF's administrasjon i utvalget

2. POLITIKK

2.1 Anleggspolitiske målsettinger og virkemidler

Mål:

- Legge grunnlag for at skøyteaktivitet igjen skal kunne utføres overalt i landet
- Korte inn etterslepet på idrettsanlegg for skøytesport
- Styrke anleggsarbeidet sentralt og lokalt
- Økt investeringstilskudd til kostnadskreven skøyteanlegg
- Iverksette tiltak for å få etablert isflater og anlegg for utøving av skøytesport over hele landet
- Etablere nye skøyteanlegg i nærmiljøer
- Prioritere drift og vedlikehold av eksisterende anlegg
- Påvirke rammevilkår for spillemidler til kostnadskreven anlegg gjennom samarbeid med øvrige isidrettsforbund. Øke spillemiddelandelen til kostnadskreven isanlegg
- Bidra til at det vil bli anlagt nye asfalterte baner for naturis/inline

Virkemidler:

- NSF anleggsutvalg har overordnet perspektiv på skøyteanlegg i Norge. Utvalget er et nettverk for lokale ressurspersoner i klubber og kretser. NSF Anleggsutvalg vil være sentral ressursgruppe i NSF for regionale anleggsutvalg som etableres, eller eksisterer.
- Styrke samarbeid med de andre særforbundene for isidrett, bandy, ishockey og curling for at isidrettens posisjon om bevilgninger til is- og skøyteanlegg sikres
- Være representert i NIF Anleggsutvalg for aktivt å fremme skøyteanlegg
 - Når lokale og regionale interessenter for utvikling av skøytesport er initiert, vil NSF Anleggsutvalg være ressursgruppe for kontakt med myndigheter sentralt (departement), lokalt (kommune) og regionalt (fylkeskommune).
- Gjennomføre et anleggsseminar i perioden

Utvalget skal:

- Innhente oversikt over konkretiserte planer for skøyteanlegg som møter NSF strategiplan.
- Utarbeide påvirkningsstrategi for oppfølging av disse planer
- Rapportere til Ledermøte 2018 om NSF arbeid med å få flere anlegg for skøyteidrettene i Norge. Gjennom samarbeid med blant andre Bredde- og rekrutteringsutvalget få kartlagt anleggsbehovet for rekrutteringsformål
- Til hver NSF styremøte gi statusrapport om anleggsrelatert utvikling.

2.2 FINANSIERING AV ISANLEGG

Hovedfinansiering av anlegg

- Søknad om spillemidler
- Ordinære midler
- Ekstraordinære midler til kostnadskrevende anlegg, tidligere omtalt som programsatsingsmidler, hvor samarbeidet med Norges Bandyforbund og Norges Ishockeyforbund er lagt til grunn. Samarbeidet mellom forbund øker den totale potten til toppfinansiering av isanlegg.
- Merverdikompensasjonsordning via Kulturdepartementet for bygging av idrettsanlegg
- Sponsormidler og andre bidrag

Viktige samarbeidspartnere i denne fasen er idrettsrådene, idrettskretsene, kommunene og fylkeskommunene. Spørsmål om finansiering av idrettsanlegg kan rettes til anleggskonsulentene i idrettskretsen, eller direkte til idrettsrådene i hver enkelt kommune.

2.3 POLITISK ARBEID

I det politiske arbeidet med isanlegg er det viktig å følge idrettens kjøreregler

- Idrettsrådene: Få det planlagte anlegget inn på lista til det lokale idrettsrådet. Idrettsrådene er viktige instanser i kommunene. Rådet gir innstillinger og forslag til prioriteringer til sine kommuner og idrettskretser. Idrettsrådenes kontaktdata finnes på idrettskretsens nettsider.
- Idrettskretsene: Idrettsrådene innstiller sine forslag til idrettskretsene. Disse innstiller igjen overfor Fylkeskommunen.
- Kommunene: I alle kommuner finnes det kommunedelplan for idrettsanlegg og det er selvsagt viktig å få potensielle anlegg inn på kommunens planer. Kommunenes prioriteringer vil si noe om rekkefølgen og dermed også tidsperspektivet på planlagt anlegg.
- Fylkeskommunen: Vedtar årlig hvilke anlegg som får spillemidler.
- Interkommunalt samarbeid: Potensialet for realisering av idrettsanlegg når flere kommuner samarbeider om anleggsprosjekter er betydelig. Staten stimulerer til interkommunalt samarbeid gjennom attraktive tilskuddsatser for idrettsanleggsprosjekter som utføres gjennom slikt samarbeid.

2.4 KOMMUNEUNDERSØKELSEN

NSF foretok i 2011 og 2012 en systematisk kartlegging av alle eksisterende og planlagte skøyteanlegg i Norge ved å gjennomføre en spørreundersøkelse blant alle norske kommuner. Hensikten var å sikre et valid datagrunnlag for å kunne trekke konklusjoner og bearbeide strategi for anleggsutvikling for skøytesport.

Det er ikke planlagt nye undersøkelser av dette omfanget, men NSF sitter i dag med en fullstendig oversikt over eksisterende, planlagte og foreslåtte skøyteanlegg. Denne oversikten blir kontinuerlig oppdatert ved at det er knyttet kontaktpersoner til hvert av anleggene/prosjektene/forslagene i oversikten.

3. ISANLEGG

3.1 Beskrivelse

Skøyteanlegg i Norge kan deles inn i flere grupper:

- Skøytehallen i full skala med muligheter for alle typer skøyteidretter
- Kunstisanlegg for hurtigløp på skøyter (kun 400m oval)
- Kunstisanlegg med hel isflate, inkludert 400m oval
- Ishall (kunstis) for kunsløp og kortbane samt ishockey
- Mindre isflater / løkker (naturis eller kunstis)

Naturisbaner, samlebegrep for alle utendørs skøytebaner

Som nevnt under 2.4 er det på NSF's nettsider en landsoversikt over skøyteanlegg i Norge.

3.1.1 Fullskala skøytehall

Med fullskala skøytehall menes en skøytehall hvor alle isidrettene kan utøves: Hurtigløp, kortbane, bandy, ishockey og curling.

3.1.2 Prioriterte fullskala skøytehaller

Norges skøyteforbund har i tidligere strategiplaner for anlegg hatt som hovedmål at det innen 2022 skal være bygget fullskala skøytehaller i Oslo, Bergen, Tromsø og Trondheim.

Fullskala skøytehaller krever store investeringer og det har vist seg at ambisjonene om å få realisert denne type haller i de nevnte byene er vanskelig. Norges skøyteforbund har derfor justert ambisjonene.

Det er gjennomført prosjekt i Kristiansund der den tekniske løsningen for å få til takoverbygg over tidligere kunstisflate har vært en kraftig duk over et solid rammeverk.

NSF har i prosessen fått endret kriteriene for spillemidler som har fått denne type takoverbygg godkjent for spillemiddeltildelinger. Dette kan og bør åpne veien for flere lignende skøyteanleggsprosjekter. Målsettingen framover må være at NIFs høringsforslag til nye måter å finansiere kostnadskrevenne anlegg på blir gjennomført, samtidig som den nye og godkjente byggeteknikk for takoverbygg er kostnadsbesparende.

3.1.3 Prioriterte skøyteanlegg

NSF støtter Norges Idrettsforbunds (NIF) høringsforslag som foreslår å øke satsene for offentlige tilskudd til kostnadskrevenne anlegg for blant annet å øke realiseringen av isanlegg som, slik NIF påpeker, har en klar underdekning.

Det er viktig at de store norske byene og sentra har tidsriktige skøyteanlegg og at omkringliggende tettsteder har mindre og rimeligere kunstfrosne isflater. NSF har derfor følgende hovedprioritering:

Oslo:

Som det tettest befolkede området i landet er det tvingende nødvendig at landets hovedstad har en fullskala skøytehall. Dette behøver ikke innebære et anlegg med nasjonalanleggsstatus. Den statusen har Vikingskipet på Hamar. Et nedjustert anlegg i Oslo må som et minimum møte behovet for innendørs hurtigløpsbane, helst i kombinasjon med bandy på hel isflate. Det ligger en forpliktelse til å oppfylle dette i tilknytning til tidligere tomtebevilgning fra Oslo kommune til annet idrettsanlegg på Valle Hovin.

Tromsø:

Det er mer enn 30 år siden kunstisbanen i Tromsø ble innviet. Vedlikeholdsetterslepet på dette anlegget, samt at anleggseier ikke lenger er økonomisk forpliktet til å drifte anlegget etter tippemiddelkriterier, har medført at eksisterende anlegg er i stor fare for å bli nedlagt.

Primært trenger Tromsø en skøytehall. Byen er et senter på nordkalotten og bør av den grunn ha et tidsriktig innendørs skøyteanlegg med hel isflate og 400 meter hurtigløpsbane.

Rehabilitering av kunstisbanen er et nødvendig minimum som det bør søkes om midler til på kort sikt. Prosjekteringen må ta høyde for takoverbygg.

Trondheim:

Som en av landets storbyer er et takoverbygg over Leangen kunstisbane der det i dag er full isflate og 400m hurtigløpsanlegg en viktig faktor for regionen i midt-Norge.

Bergen:

Takoverbygget til Slåtthaug kunstisbane er ferdig prosjektert og Bergen kommune har definert og satt av midler til nødvendige rekkefølgeinvesteringer som må gjennomføres før bygging kan iverksettes.

Det er ikke bevilget midler til bygging av takoverbygget og det forutsettes privat finansiering av dette prosjektet.

3.1.4 Nasjonalanlegg

Vikingskipet på Hamar er norsk skøytesports nasjonalanlegg. Avtale er inngått mellom Hamar kommune, Kulturdepartementet og Norges Skøyteforbund for perioden 2010 – 2020. I Stortingsmelding 14 (1999-2000) fra Kultur- og Utdanningsdepartementet (KUD) er avtale om nasjonalanlegg beskrevet. Det står blant annet:

*«6.7 Nasjonalanlegg – anlegg for internasjonale mesterskap og konkurranser
Gjennom tilskuddsordningen for nasjonalanlegg vil departementet sikre norsk idrett et utvalg anlegg for internasjonale idrettsarrangementer. Departementet har lagt til grunn at bare et begrenset antall idretter og anlegg kan inngå i ordningen. Departementet forutsetter videre at eksisterende anleggsmasse utnyttes for de idretter som kommer i betraktning.»*

NSF har praktisert ved et par anledninger at internasjonale arrangementer, World Cup er blitt arrangert i henholdsvis Sørmarka Arena og Fosenhallen (World Cup jr). Dette har på mange måter vært suksess ettersom publikumspotensialet for denne type internasjonale arrangementer er lavere enn internasjonale mesterskap som skal foregå på nasjonalanleggsarenaen. Dette er en praksis som bør videreutvikles med tanke på rekruttering av nye utøvere og kompetanseutvikling av skøytearrangører.

3.1.5 Eksisterende fullskala skøytehall

Vikingskipet Hamar

Nasjonalanlegget for skøyter. Bygget til og i forbindelse med OL i 1994. Åpnet i 1993 og har siden vært landets viktigste skøyteanlegg for hurtigløp. Driftes av Hamar kommune gjennom eget selskap, Hamar Olympiske Anlegg, HOA. I perioder avtales årlig etter avtale mellom HOA og NSF.

Fosenhallen, Bjugn

Landets andre skøytehall. Åpnet 2007. Det er is i hallen fra september og ut mars måned. Hallen ble bygget med stor dugnadsinnsats av en offensiv kommune. Informasjon: www.fosenhallen.no. Bjugn har etablert seg som et knutepunkt for skøytesporten i Midt-Norge som eneste skøytehall i denne del av landet og har arrangert en rekke nasjonale mesterskap og internasjonale stevner.

Sørmarka Arena, Stavanger

Ble åpnet i 2010 som et resultat av et interkommunalt anlegg i samarbeid med kommunene Stavanger, Sandnes, Randaberg og Sola. Med unntak av bandy har hallen tilbud til alle isidrettene, herunder et stor mingleareal for de minste. Hallen er en flerbrukshall med blant annet et klatreområde.

Besøkstallet i hallen vitner om en stor suksess. Siste driftsår (2018) var det ca 204.000 besøkende. Isperioden er ultimo september til ut mars måned.

Nordvest Arena, Kristiansund

Siste tilvekst av skøytehallen i Norge, offisielt åpnet 29. september 2018. Bygget over tidligere anlagt kunstisbane fra 2008 med en solid pvc duk og stålkonstruksjon.

Hallen har hel isflate med egen ishockey/kunsthøps rink integrert i isflaten. Det er i tillegg åpent areal for andre isaktiviteter i tillegg til 400m hurtigløpsbane. Nordvest Arena er tildelt Norges cup stevne sesongen 2018 – 2019.

3.1.6 Kunstfryste ishaller og isanlegg

Kunsthøp har opplevd sterk vekst i antall aktive og har stor aktivitet i klubber og lag. En interessant tilvekst på kunstløpsfronten i Norge er synkron-skøyting som kan ha et betydelig vekstpotensiale.

Alle kunstløpsklubbene driver stort med breddeaktivitet gjennom skøyteskoler. Kunstløp drives i de samme arenaene som ishockey, og har gjennom det en utfordring med å få nok istid. Utvikling av nye anlegg er derfor også her en viktig oppgave.

Kortbane, eller «short-track» driver sin idrett i samme anlegg som kunstløp og ishockey. I tillegg kreves beskyttelsesputer som igjen krever lagringskapasitet, helst med direkte adkomst til isbanen.

NSF samarbeider, som tidligere nevnt, med de andre isidrettsforbundene om utvikling av nye ishaller og isanlegg. Det kan til tider være utfordrende å finne anleggsløsninger som samtidig tilfredsstiller hurtigløp, bandy, ishockey, kunstløp og curling. Isidrettsforbundene er likevel klar over at ved å stå samlet er man bedre rustet til å få gjennomslag lokalpolitisk og å bedre rammevilkårene for å få finansiering gjennom tippemiddelsystemet for å tette etterslepet av isanlegg i Norge.

Det foreligger flere skøyteanlegg rundt om i landet og NSF opplever bevisstgjøringen av behovet etter Ledermøtet 1. juni 2018 der den første dagen av ledermøtet i sin helhet ble viet anlegg.

Når det gjelder status for ulike anleggsplaner og -prosjekter, vises igjen til den tidligere nevnte oversikten som NSF publiserer på hjemmesiden over skøyteanlegg.

Norges Ishockeyforbund er opptatt av å få realisert flere ishaller over hele landet. NSF's utfordring er å medvirke til at dette også bør kunne utvides til å lage

kombihaller med en forkortet hurtigløpsbane, for eksempel 285 meter. Dette bør kunne integreres i en og samme hall. Tilleggsutfordringen blir hvordan dette skal kunne kombineres med bandyaktivitet og curling. Dette er en utfordring for eksempel i Harstad.

3.1.7 Planlagte isanlegg

NSF registrerer flere aktuelle prosjekter og utfordringer foruten de som er nevnt i byene Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Fra en ikke uttømmende liste kan nevnes:

Sonja Hennie ishall, Oslo:

Byggestart vedtatt. Åpning ventes i 2019. Vil bli riksanlegg for kunstløp. Det vil også være et anlegg for kortbane

Stord:

Takoverbygg over eksisterende 285 meters kunstisbane. Prosjektering og planer konkretiseres. Det er gitt tilsagn om ekstraordinære midler for kostnadskrevende anlegg.

Gjøvik:

285 meters hurtigløpsbane med hel isflate planlegges og har godkjente planer for realisering. Det er gitt tilsagn om ekstraordinære midler for kostnadskrevende anlegg.

Lørenskog:

Skøytehall som har lokalpolitisk støtte. Detaljprosjektering er under utarbeidelse.

3.1.8 Isbaneforum

De fire særforbund for isidretter, Norges Skøyteforbund, Norges Bandyforbund, Norges Ishockeyforbund og Norges Curlingforbund, har etablert et formelt samarbeid gjennom isbaneforum. Idéen er å samarbeide bedre, få god informasjonsflyt og etablere en møteplass for alle som arbeider med anlegg.

3.1.9 Kunstisanlegg for hurtigløp utendørs – både 400m baner og hele isflater

Gjennom årene har flere naturisbaner blitt oppgradert til kunstisbaner. Underlaget til kunstisbanene er forskjellige for ulike bruksområder utenom isperioden:

- Grus. Ofte brukt som fotballbane sommerstid
- Asfalt. Er dermed et godt underlag for rulleskøyter
- Betong. Kan også benyttes som rulleskøyteunderlag
- Kunstgress. Brukes til fotball utenfor isperioden

De ulike underlagene gir ulike forutsetninger for islegging, drift av kunstisbanen, og det påvirker dermed også kostnadene.

3.1.10 Klimautfordringer for utendørs naturisflater

På grunn av klimaendringer er drift av naturisbaner mange steder vanskelig. Sesongene kan bli for korte til å drifte en skøyteklubb som er attraktive for aktive utøvere. Dette hemmer rekruttering til skøytesporten og det blir vanskelig å bygge

opp et velfungerende støtteapparat i form av ledere/trenere og funksjonærer til å gjennomføre skøyteløp.

Dette øker behovet for å etablere kunstisflater på underlag som til nå har hatt naturis. Viktigheten er stor av å samarbeide med andre isidretter og aktivitet som foregår på is. Dette øker sjansen for gjennomslag i lokale idrettsråd som er den viktigste pådriver for kommunale beslutninger. Samlokalisering og samdrift av isanleggene er også viktige faktorer.

4. ANDRE ANLEGG

4.1 Anlegg for rulleskøyter – inline

Rulleskøyter er for mange en hyppig benyttet treningsform for hurtigløp på is. Samtidig er inline en voksende gren både internasjonalt og innenfor Norges Skøyteforbund.

Anlegging av rulleskøytebaner kan gjøres rimelig og raskt dersom forholdene er lagt til rette for dette. På Bjerkås i Asker realiserte man et rulleskøyteanlegg på 5 uker.

Ellers er det gode rulleskøyteanlegg flere steder i landet. Sandefjord har i lengre tid hatt et aktivt inlinemiljø og har også et velfungerende anlegg som var modell for det nevnte anlegget i Asker.

4.2 Anlegg for roller derby

Norges skøyteforbunds ferskeste tilskudd av grener er roller derby. Grenen er en kontaktsport på rulleskøyter hvor man går på en oval bane. Aktiviteten utøves som oftest i en gymsal eller liknende. Den største utfordringen for dette unge miljøet er tilgangen på trenings- og konkurransetid.

5. LOKALE INITIATIV

5.1 Det lokale initiativ – bærebjelken for anleggsutvikling

Bygging av idrettsanlegg i Norge starter ofte med lokal forankring i et idrettslag representert ved en eller flere ildsjeler eller pådrivergruppe. Det lokale initiativet er bærebjelken i all anleggsutvikling.

For ildsjeler og pådrivergruppe som arbeider for å realisere skøyteanlegg er det viktig å skape forankring for prosjektet i idrettsrådet i kommunen. Dette organet er det viktigste idrettspolitiske instrumentet overfor kommunale myndigheter, og det er en stor fordel om representanter for skøytemiljøet er medlem i kommunens idrettsråd.

5.2 Kretsenes rolle

Velfungerende skøytekretser har en viktig rolle i anleggsarbeid og utvikling i sine respektive idrettskretser. Idrettskretsene skal kunne påvirke fylkeskommunene og på den måten medvirke til en mer overordnet regional anleggsutbygging.

Den kommende regionreformen vil medføre at hver region har byområder og tettsteder som trenger tidsriktige anlegg, ref. pkt. 3.1.3 ovenfor.

5.3 Anleggsutvalg i klubbene

Den viktigste pådriver for anlegg skjer lokalt i klubbene. Dersom skøytekreten ikke er velfungerende med en helhetlig regional anleggspolitikk, kan det være aktuelt å etablere et anleggsutvalg på klubbnivå.

5.4 Norges Skøyteforbunds rolle

NSF kan ikke bygge eller eie egne anlegg. NSF's rolle gjennom anleggsutvalget spesielt, er å støtte opp om ideer, være en ressurs og bistå i arbeidet. Dette er tydelig beskrevet under pkt. 2 og det framgår av mandatet til NSF's anleggsutvalg.

6. KONKLUSJON

Anlegg er helt vesentlig for å drive aktivt med skøytesport. Med en differensiert målgruppe med hensyn på alder, kjønn, ferdigheter og ambisjoner, har vi behov for et variert anleggstilbud både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Når det gjelder isflater er det en viktig faktor at areal av ulik størrelse, fra små isflater på lekeplasser, i ballbinger og på løkker, til større isflater der det kan anlegges rundbaner opp til fullskala skøytebaner blir realisert. Der de klimatiske forhold ligger til rette for det, må det arbeides for at naturisbaner anlegges, men utviklingen i skøytesporten og de klimatiske utfordringer tilsier at framtiden ligger i kunstfrosne isflater.

Alle kommuner utarbeider kommunedelplaner der idrett og friluftsliv inngår. Her bør det intensiveres et påvirkningsarbeid for at skøyteanlegg skal få innpass i kommunenes planer i langt større grad enn det vi finner i dag. Dette understrekes også av Norges Idrettsforbund som viser til statistikk der isflater er sterkt underrepresentert på anleggsfronten.

Anlegg er kort og godt forutsetningen for at Norges Skøyteforbunds verdier og målsettinger skal kunne la seg realisere. Dette dokumentet er en videreføring av tidligere anleggsdokument i NSF og har til hensikt å vise at bevisstgjøring, stimulering og informasjon om ulike muligheter for å realisere anleggsambisjoner på ulike nivå aldri må opphøre.

For å gjennomføre anleggsprosjekter kreves ide, initiativ, lokal forankring, påvirkningskraft lokalt og regionalt, tilgang til erfaringsdata og tilgang til teknisk kompetanse. Norges Skøyteforbund har en database og et avtaleforhold til teknisk konsulenthjelp som kan bistå i prosjektering. Gjennom NIF og kulturdepartementet vil NSF arbeide for at de økonomiske rammevilkårene bedres slik at etterslepet av isanlegg kortes inn.